

ROZSZERZANIE (8) *sb n*

rozszerzanie (4), **rozszyrzanie** (3), **roszerzanie** (1); rozszerzanie *SienLek*, *SkarKazSej*; rozszyrzanie *BielKron* (2); roszerzanie *Mqcz*; rozszerzanie : rozszyrzanie *ModrzBaz* (2:1).

Zawsze: rozłz-.

o, pierwsze e oraz a jasne; końcowe e z tekstu nieoznaczającego -é.

sg *N* roszerzani(e) (1). ◇ *G* rozszerzanią (3). ◇ [*D* roszerzaniu.] ◇ *I* rozszerzanim (3), rozszyrzani(e)m (1); -im *SienLek*, *SkarKazSej*; -im : -(e)m *BielKron* (1:1).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVIII w. s.v. rozszerzyć*.

1. Powiększanie, zwłaszcza pod względem rozmiarów, zasięgu, nasilenia; *dilatatio Mqcz*, *Cn*; *amplificatio Cn* (7) : *Dilatatio*, *Roszerzanie. Mqcz* 185d.

a. O rozmiarach terytorium (zajmowanej powierzchni) [czego] (2) :

Wyrażenia: »rozszerzanie granic« (1): Niech nas niepodżegają do wojny chćiwoći [!]/ albo sławy/ ábo rozłzerzánia gránic [vel finium propagandorum]. *ModrzBaz* 127v.

»rozszyrzanie państwa« (1): Acżkolwiek tedy niemamy lię tego dopułzczać/ żeby ábo chćiwoć mienia/ y rozłzyrzánia państwą [imperiique ampliandi]/ ábo też chćiwoć sławy y zacnoć/ do wojny nas pobudzać miałá: wżákże [...] *ModrzBaz* 108. [Cf też c. »rozszerzanie sławy«.]

b. O ilości: rozmnażanie [kogo] (1) : [brat zmarłego króla Etiopii] Krolował lat LXX z wielkim rozłzyrzánim ludzi Krześciianłkich/ ták iż wżytká Etyopia byłá Krześciianłstwo *BielKron* 144.

c. O stopniu, intensywności [czego] (2) : A zwłazczá iż poważnoć y moc y władza krolewłkiego máieftatu ofłábiálá/ fałszywym y nieroftronym wolnoći szkodliwej rozłzerzánim/ ścińiona y fkrocona. *SkarKazSej* 659b.

Wyrażenie: »rozszerzanie sławy« (1): [w rozdziale trzecim] Opifano też doftátecznie co iest fprawiedliwa przyczyná wojny. áby dla rozłzerzánia sławy y państwą nie byłá podnożoná [*laudis ac imperii dilatandi causa*]. *ModrzBaz* 104v.

d. O słowach i tekście: uzupełnianie [czyje] (1) : iam téż rzeczy iego poprówuiąc/ musiałem tego ftrzedz/ abych mu tám w iego rzecz nie wftąpił/ á moim rozłzerzánim iego vmyłłu nie zácmił *SienLek* Vuu2v.

2. Rozgłaszanie, rozpowszechnianie, rozślawianie (1) :

[W połączeniu szeregowym: [*Ewangelia*] vczona bywa/ [...] ku nauczaniu/ fzcapieniu y rofzerzaniu. *UstKościel* B3.]

Szereg: »sława i rozszyrzanie« (1): gdy iuż Krześciianłka szkołá roflá z wielką sławą y rozłzyrzánim w Dámáfzku/ Biłkupowie y kápłani Zydowłcy [...] połáli go [*Szawła, tj. św. Pawła*] do Dámáfzku *BielKron* 143.

Synonimy: 1. przymnażanie; d. dodawanie, przydawanie; 2. rozgłaszanie, rozsiewanie.

Cf **ROZSZERZAĆ**